

Stalowy Szlak

Jak kolej obudziła Kalisz i region

Autor: Julia Pawłowska

Tło historyczne – Życie przed erą pary

Miasto na uboczu

Pod koniec XIX wieku Kalisz, choć był znaczącym ośrodkiem, zaczął tracić na znaczeniu przez brak nowoczesnego transportu. Konie i barki na Prośnie to było za mało dla rozwijających się fabryk.

Izolacja

Miasto na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych

Powolność

Transport konny i rzeczny – dni zamiast godzin

Stagnacja

Przemysł dusi się bez nowych dróg komunikacyjnych

Przełom! 15 listopada 1902 roku

1

1902

Otwarcie linii Warszawsko-Kaliskiej

2

Połączenie

Bezpośrednia komunikacja z Warszawą

3

Epoka

Nowa era dla Kalisza i regionu

Wjazd pierwszego pociągu do Kalisza był jak otwarcie okna na świat. Mieszkańcy świętowali ten dzień jak święto narodowe — stalowy szlak połączył miasto z Warszawą i przyspieszył jego rozwój.

Dźwięki przeszłości

i „Gdy w listopadzie 1902 roku w Kaliszu rozległ się pierwszy gwizd lokomotywy, miasto weszło w nową epokę. Od teraz rytm życia nad Prosną wyznaczał rozkład jazdy.”

Gwizd parowozu

Pierwszy sygnał nowej ery

Stuk kół

Rytm nowoczesności

Czas rozkładu

Nowy rytm życia miasta

Znaczenie gospodarcze

Krwiobieg przemysłu

Eksplozja przemysłu

Eksplozja kaliskiego przemysłu włókienniczego – fabryki Repphana i innych magnatów tekstylnych rozwijają się w tempie galopującym

Eksport towarów

Szybki eksport koronek, haftów i wyrobów włókienniczych na wschodnie rynki Imperium Rosyjskiego

Wzrost ludności

Dynamiczny wzrost liczby mieszkańców – kolej przyciąga pracowników i inwestorów

Kaliska Kolej Dojazdowa

Lokalne dziedzictwo od 1914 roku

Wąskotorówka

Mniejsza siostra wielkiej kolei – transport o lokalnym zasięgu, łączący wsie i miasteczka całego powiatu

Transport buraków

Kluczowa rola w transporcie buraków cukrowych do cukrowni – fundament lokalnego rolnictwa

Ruch pasażerski

Łączyła wsie z miastem, umożliwiając codzienny dojazd do pracy i handlu

Trasa Wąskotorówki

Na tej mapie widać, jak Kaliska Kolej Dojazdowa oplatała region, łącząc kluczowe miejscowości i obszary rolnicze z Kaliszem. Jej trasa była krwiobiegiem lokalnego handlu i transportu.

Sierpień 1914 – Zniszczenia i odbudowa

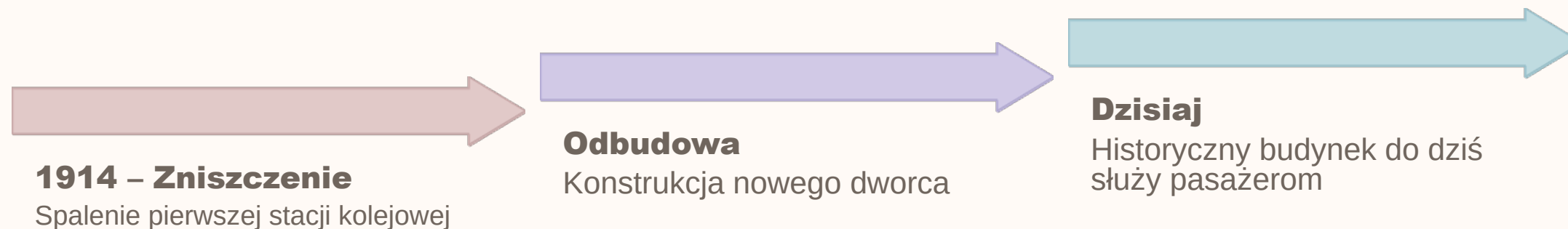

Tragedia wojenna

Prusacy niszczą miasto w sierpniu 1914 roku. Pierwszy dworzec kolejowy zostaje spalony do fundamentów.

Symbol odrodzenia

Nowy dworzec (ten, który stoi do dziś) był symbolem odrodzenia Kalisza. Kolej była zbyt ważna, by miasto mogło bez niej funkcjonować.

Historia zatacza koło

1902

Przełamanie izolacji miasta

Ekspansja

Fundament pod dzisiejszą
gospodarkę regionu

Przyszłość

Plany Kolei Dużych Prędkości

Stary parowóz z 1902 roku

Dzisiejszy nowoczesny pociąg

Decyzja sprzed ponad stu lat zbudowała potęgę regionu. Kolej wciąż pozostaje kluczowa dla przyszłości Kalisza i całego województwa wielkopolskiego.

Bibliografia

Archiwa

- Archiwum Państwowe w Kaliszu
- Serwis szukajwarchiwach.gov.pl

Biblioteki cyfrowe

- Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa (skany "Gazety Kaliskiej")

Portale historyczne

- Portal www.kalisz.info – Dawny Kalisz